

Gemeente,

In het voorbereidingsgesprek kwam deze folder ter sprake.

Een paar jaar geleden werd deze uitgegeven in een grote reclamecampagne van de remonstranten.

Ik lees de toelichting bij de uitspraak 'Geloof begint bij jou': wij vinden dat geloof begint bij jou.

Met de dingen die je meemaakt en de vragen die hierop volgen.

Met de mensen die je ontmoet en de gesprekken die je hebt.

Als geloof bij jou begint, dan is het ook van jou.

Mag je er een eigen mening over hebben.

Dingen ter discussie stellen.

En zelfs de vrijheid nemen om niet alles te geloven.

De motivaties die de nieuwe vrienden in deze dienst laten horen, cirkelen rondom deze tekst.

Dat is beslist niet zo afgesproken.

De enige vraag was om een motivatie te schrijven waarom je vriend wilt worden van de remonstranten. En de meesten vertellen iets van de dingen die ze hebben meegemaakt, van de vragen die daarop volgden en hoe dit hun geloofsovertuigingen heeft beïnvloed. Hoe er gaandeweg een eigen geloofspad ontstond vanuit de vrijheid om niet alles te geloven wat er gezegd wordt.

Vrijheid is een groot goed als het over geloven gaat, over wat zin geeft aan jouw leven, over dat wat jou verwondert en dat wat je wilt koesteren.

Vrijheid gaat over de ruimte om te ontdekken wat bij jou past, de ruimte om jezelf te mogen zijn, en daar toch niet alleen in te staan.

In vrijheid met anderen en met God kunnen delen met welke vragen je worstelt, waar je naar zoekt of verlangt of waar je over twijfelt is een groot goed.

Van oudsher is vrijheid een centraal thema voor Remonstranten.

In de beginjaren, zo'n 400 jaar geleden, werd daar vooral geloofsvrijheid mee bedoeld.

Dat je binnen dezelfde geloofsgemeenschap op verschillende manieren zou mogen geloven.

De Remonstrantse Broederschap is ontstaan uit een conflict binnen de algemene protestantse kerk die er toen was.

Dat conflict ging over geloofsvrijheid.

De algemene opvatting in die tijd ging ervan uit dat God bepaalde of je na de dood goed of minder goed terecht zou komen.

En daar had je zelf weinig in te brengen, want God had dat al bepaald ver voordat je was geboren.

Arminius, de voorvader van de remonstranten, probeerde daar wat ruimte in te brengen.

Hij vergeleek een mens met een bedelaar.

Een bedelaar houdt zijn hand op om een aalmoes te ontvangen, en zo houdt de mens zijn hand op bij God om genade te ontvangen.

Maar, zei Arminius, de vrijheid van de mens bestaat erin dat hij een keuze heeft!
Net als een bedelaar kan hij kiezen of hij de aalmoes, de genade ook wil aannemen.

Die ruimte om zelf te kiezen en niet afhankelijk te zijn van een God die jouw leven bepaalt, is nog steeds terug te herkennen in de geloofsbelijdenis die in 2006 is opgesteld. Deze is niet bedoeld als dogma, niet als een voorschrift hoe je zou moeten geloven, maar is bedoeld als richtingwijzer.

In deze geloofsbelijdenis komt niet eerst God ter sprake, zoals vaak gebruikelijk.

Maar deze begint met de mens, en pas na de Geest en Jezus wordt er iets over God gezegd als diepe grond van die twee ervoor.

Zo wordt belicht dat de Eeuwige nadrukkelijk ruimte vrijlaat voor de eigen zelfstandigheid en keuze van mensen.

De lezing over de blinde Bartimeüs stond voor vandaag gewoon op het leesrooster, maar sluit wonderlijk genoeg prachtig aan bij het voorgaande.

Bartimeüs is een bedelaar die in dit verhaal met opzet zijn hand ophoudt om genade te mogen ontvangen.

Het is een duidelijke keuze van hem om dit te doen.

Hij houdt zijn hand op door zijn vraag te stellen.

Hij doet dat niet voorzichtig, in een gesprek waar je eerst even aftast of je die ander genoeg vertrouwt, of er verbinding ontstaat, of de ander ruimte heeft voor jouw verhaal.

Hij schreeuwt zijn vraag uit, temidden van een menigte die helemaal gericht is op Jezus.

Meteen proberen omstanders hem de mond te snoeren, maar hij schreeuwt nog harder.

Hij durft blijkbaar genade te verwachten, zodanig dat hij alle vrijheid voelt om zijn vraag uit te roepen. De blinde man heeft iets van een ziener: hij heeft Jezus geduid als 'Zoon van David' en geeft daarmee aan dat hij eerder de weg ten leven zoekt dan een gul bedrag aan aalmoezen.

Hij kiest ervoor om zijn hand op te houden omdat hij vertrouwen heeft in een man die liefde, barmhartigheid, ontferming verkondigt.

Die zegt dat God trouw is en dat God geen mens klem wil zetten in dogma's, dat God vrijheid biedt, een weg ten leven.

God als een bevrijdende God - vrijheid is een thema dat door de hele bijbel in vele toonaarden klinkt.

Vrijheid heeft vervolgens alles te maken met verdraagzaamheid.

Om in vrijheid te ontdekken en te gaan benoemen wat jouw leven zinvol maakt, welke waarden jou dragen en waar jij in gelooft is de ene kant.

De andere kant is dat er bij de mensen om je heen, bij de gemeenschap waar je bij hoort, ook ruimte is voor jouw visie, voor jouw vragen, voor jouw zoektocht.

Verdraagzaamheid gaat veel verder dan alleen elkaar tolereren.

Het heeft eerder te maken met elkaar serieus nemen zonder dat je het met elkaar eens hoeft te zijn.

Met je durven verdiepen in de leefwereld van de ander om te leren begrijpen van waaruit diegene de keuzes maakt die hij of zij maakt.

Verdraagzaamheid is daarmee verrijkend voor verteller en luisteraar.

Al was het alleen al dat het ieder mens goed doet wanneer er oprecht naar je geluisterd wordt en je als gelijke wordt benaderd.

Dat Jezus de bedelaar naar zich toe laat komen, heeft daarom ook iets bevestigends. De onuitgesproken boodschap is dat Jezus deze man de moeite waard vindt. Jezus ziet hem voor vol aan, hij is net zo belangrijk als anderen.

Jezus laat hier zien hoe vrijheid en verdraagzaamheid hand in hand gaan. In dezelfde beweging maakt hij duidelijk dat verantwoordelijkheid nemen daarbij onmisbaar is.

Zowel de omstanders als Bartimeüs worden aangemoedigd hun verantwoordelijkheid te nemen.

Om niet alles van anderen te verwachten, maar zelf de eerste stap te zetten, er zelf ook voor te willen gaan.

In plaats van naar de blinde man toe te lopen zegt Jezus daarom tegen de omstanders dat ze de man moeten gaan roepen.

De hele menigte wordt erbij ingeschakeld.

De menigte die eerst probeerde hem de mond te snoeren moet zich nu inspannen om deze bedelaar naar Jezus toe te laten komen.

Van hen wordt verantwoordelijkheid verwacht.

De man staat op, springt op zelfs - een mooi bijbels beeld, die opstanding kennen we uit meer verhalen waar een omkeer plaatsvindt, waar iemand de weg ten leven vindt.

Gretig gaat de bedelaar in op de uitnodiging om zelf ook in actie te komen.

Hij grijpt met beide handen aan wat hem gegeven wordt en is voluit bereid daar verantwoordelijkheid voor te nemen.

Onlosmakelijk verbonden met vrijheid en verdraagzaamheid is daarom verantwoordelijkheid.

En nog één ander begrip dat ook met een v begint.

Daar sluit ik mee af.

Jezus vraagt de menigte om de blinde bedelaar te gaan roepen.

En daarmee slaat de stemming om.

Vanuit afkeuring en afwijzing ontstaat er nu een sfeer van verbondenheid.

Dat is niet toevallig, het is essentieel.

Net zoals het geen loos ritueel is dat er vandaag mensen verwelkomd worden als vriend van de gemeente.

Vrijheid en verdraagzaamheid kunnen alleen ontstaan als mensen zich verantwoordelijk voelen, en wanneer er tegelijk onderlinge verbondenheid ontstaat.

Wanneer je samen een gemeenschap vormt die naar elkaar omziet, die met elkaar in gesprek durft, waar vragen, kennis, tranen, verwondering en kostbare inzichten met elkaar gedeeld kunnen worden.

Zoals de geloofsbelijdenis van 2006 zegt:

wij geloven dat wij zelf,
zo zwak en feilbaar als wij zijn,
geroepen worden om
met Christus en allen die geloven verbonden,
kerk te zijn in het teken van de hoop.

Amen.